

Otázka: Podnik a podnikání

Předmět: Ekonomie

Přidal(a): fabi1893

ZÁKLADNÍ PŘEDPISY

- Nový občanský zákoník 89/2012 Sb. S platností od 1.1.2014
- Zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník - od 1.1.2014 zrušen a nahrazen Zákonem o obchodních korporacích (č. 90/2012 Sb.)
- Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších novel.
- Zákoník práce
- Daňové zákony

PODNIKÁNÍ

- Podnikání je definováno jako soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku.

PODNIKATEL

- osoba zapsaná v obchodním rejstříku,
- osoba, která podniká na základě živnostenského oprávnění,
- osoba, která podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů

podnikat může:

- FO (občan) – musí mít právní osobnost (nabývá práva a povinnosti)
- PO (organizovaný útvar, instituce) – také nabývá právní osobnost
- stát – je právnickou osobou, která zakládá další PO

CHARAKTERISTICKÉ RYSY PODNIKATELE

- 1) Právní subjektivita – podnikatel vstupuje do právních vztahů svým jménem
- 2) Určuje si samostatně rozsah činnosti (předmět činnosti)
- 3) Nese podnikatelské riziko
- 4) Hospodaří s majetkem
- 5) Vede účetnictví
- 6) Rozhoduje o umístění podniku, o tom, co bude vyrábět, vychází ze situace na trhu a zákony. Rozhoduje o vnitřním uspořádáním podniku.

Živnostenský rejstřík

- seznam všech živností v daném regionu
- vedený u městského nebo krajského živnostenského úřadu

Obchodní rejstřík

- veřejný seznam všech podnikajících právnických osob (a FO podnikajících ve větším rozsahu)
- vedený rejstříkovým soudem

PODNIK

- soubor hmotných, osobních a nehmotných složek podnikání
- k podniku náleží věci, práva a jiné majetkové hodnoty, které patří podnikateli a slouží k provozování podniku nebo vzhledem k své povaze mají tomuto účelu sloužit
- firma (název) podnikatelského subjektu se obvykle označuje celý podnik

Druhy podniků

Podle předmětu činnosti:

- výrobní podniky- např. Opavia-LU, Kofola, Škoda auto,..
- obchodní podniky- Tesco, Globus, Okay...
- dopravní a spojové podniky- TQM, Česká pošta, Vodafone...
- peněžní podniky- Česká spořitelna, Česká pojišťovna...
- službové podniky- kadeřnictví, opravny, servisy.....

Podle velikosti:

- malý podnik- cca do 25 zaměstnanců
- střední podnik – do 300-500 zaměstnanců
- velký podnik- nad 500

Podle právní formy:

- podniky jednotlivce-živnosti, jiní podnikatelé
- obchodní společnosti- v.o.s.; k.s.; a.s.; s.r.o.
- družstva
- státní podniky- Česká pošta, České dráhy
- ostatní formy podnikání- smlouva o sdružení, tichý společník, podnikání zahraničních fyzických a právnických osob, franchising.

Podle výkonů:

a) podniky poskytující statky

- těžební např. těžba uhlí, kaolinu
- zemědělské např. obilí, maso
- energetické např. výroba energie
- zpracovatelské např. potraviny, osobní automobily

b) podniky poskytující služby

- např. obchod, policie, zdravotnictví, banky, školství.

Podnikatelský záměr

- 1. nápad (odvozený od našich schopností)
- 2. průzkum (musíme zjistit zájem o službu nebo statek)
- 3. plán realizace – CO, KOMU, KDE A ZA KOLIK, JAK NA TO
 - (na základě průzkumu je nutné stanovit, jaké činnosti a jakým způsobem budou provedeny, jaké budou potřeba výrobní faktory)

- 4. zakladatelský rozpočet
 - (výpočet předpokládaných N, V a HV; stanovení výše potřebných financí na zahájení činnosti - materiál, stroje, budovy, reklama, mzdy,...)
- 5. posouzení reálnosti (zda je poptávka po produktech; zda je dostačující zisk, zda seženeme prostředky pro záměr,...)
- 6. založení podniku

FORMY PODNIKATELSKÝCH SUBJEKTŮ

(ziskové organizace)

- živnostníci
- podniky zřízené podle zvláštních právních předpisů
- obchodní korporace:

a) obchodní korporace:

- veřejná obchodní společnost
- komanditní společnost
- s.r.o.
- a.s.
- evropská společnosti
- evropské hospodářské zájmové sdružení

b) družstva

- státní podniky

PODNIK JEDNOTLIVCE (ŽIVNOST)

- všeobecné podmínky provozování živnosti fyzickými osobami jsou:
 - svéprávnost – způsobilost k právním úkonům,
 - bezúhonnost – dokládá se výpisem z trestního rejstříku
- zvláštní podmínky provozování živnosti
 - odborná nebo jiná způsobilost,
 - praxe v oboru
 - založení živnosti probíhá na živnostenském úřadě
 - po splnění podmínek uhradí správní poplatek
 - po zápisu do živnostenského rejstříku se musí registrovat k placení daní a SZP (CRM)
 - podnikání je možné na základě podnikatelského oprávnění (dokladem je výpis z živnostenského rejstříku)

Rozdělení živností

OHLAŠOVACÍ

(živnostenské oprávnění vydáno automaticky po splnění všeobecných i zvláštních podmínek, podnikat lze ode dne ohlášení živnosti na ŽÚ)

a) živnosti volné

- nutné pouze splnění všeobecných podmínek
- v příloze č. 4 ŽZ definováno 80 oborů

b) živnosti řemeslné

- je třeba prokázat odbornou způsobilost (výučním listem, nebo jiným dokladem o ukončení vzdělání)
- praxe není požadována (vzdělání lze nehradit 6tiletou praxí v oboru
- (kovářství, opravy silničních vozidel, řeznictví a uzenářství, pivovarnictví a sladovnictví)

c) živnosti vázané

- odborná způsobilost upravena zvláštními předpisy specifickými pro obor živnosti
- požadována určitá délka praxe
- (geologické práce, oční optika, autoškola, horská průvodcovská činnost, vedení účetnictví,...)

KONCESOVANÉ

- oprávnění k podnikání je koncesní listina
- odborná způsobilost k podnikání je dána zvláštními předpisy – jsou uvedeny u každého oboru zvlášť
- koncese je udělena na určitou dobu, pro určité území (vydávají se v omezeném počtu)
- nutný souhlas státního orgánu
- (činnosti s vysokým rizikem ohrožení života, zdraví, majetku, např. směnářenská činnost, taxislužba, provádění trhacích a ohňostrojných prací,...)

ČINNOSTI, KTERÉ NEJSOU ŽIVNOSTÍ:

(podnikání dle zvláštních předpisů):

- nutná vysoká kvalifikace a určitá délka odborné praxe
- nutné absolvování profesní zkoušky (atestace)
- dohled vykonávají zvláštní profesní komory
 - lékaři, lékárníci, stomatologové,
 - veterinární lékaři,
 - advokáti, notáři, soudní exekutoři,
 - znalci a tlumočníci,
 - auditoři a daňoví poradci,
 - burzovní dohadci a makléři,

- banky, pojišťovny, zajišťovny, pojišťovací agenti, penzijní fondy,
- pořádání loterií a jiných podobných her,
- hornická činnost,
- výroba elektřiny, plynu nebo tepla,
- zemědělství,
- provozování dráhy a drážní dopravy,
- provozování rozhlasového a televizního vysílání,
- provozování letišť, letecké dopravy a leteckých prací
- další

OBCHODNÍ SPOLEČNOSTI

- obchodní společnost = právnická osoba založená za účelem podnikání více osob nebo ve větším rozsahu

Postup (etapy) zahájení podnikání - 2 fáze:

1. ZALOŽENÍ:

- Sepsání společenské smlouvy a její podpis všemi společníky (notářsky ověřenými)
- (pokud je pouze 1 zakladatel = zakladatelská listina)
- Složení základního kapitálu na účet u banky
- Ocenění nepeněžních vkladů znalcem
- Žádost o živnostenské oprávnění
- Návrh na zápis do Obchodního rejstříku

2. VZNIK = zápis do OR

Základní rozdělení obchodních společností:

- **1. osobní**

- vytvořeny a vlastněny 2 a více osobami
- společníci se osobně zúčastňují podnikání
- společně ručí za závazky společnosti
- VEŘEJNÁ OBCHODNÍ SPOLEČNOST
- KOMANDITNÍ SPOLEČNOST

- **2. kapitálové**

- majetková účast společníků na podnikání
- nemusí se osobně účastnit na podnikání
- společníci neručí za závazky společnosti, resp. pouze do výše svého nesplaceného vkladu
- SPOLEČNOST S RUČENÝM OMEZENÝM
- AKCIOVÁ SPOLEČNOST

VEŘEJNÁ OBCHODNÍ SPOLEČNOST

- zkratka veř. obch. spol., v. o. s.
- minimálně 2 společníci
 - počet zakladatelů 2 FO nebo PO
 - Ručení společníků za závazky společnosti – společně, nerozdílně celým svým majetkem
 - výše základního kapitálu není stanovena
 - Řízení – společné (všichni mohou jednat a podepisovat smlouvy jménem společnosti)
 - Rozdělení zisku/ztráty rovným dílem

KOMANDITNÍ SPOLEČNOST

- zkratka kom. spol., k. s.
- zakládána 2 skupinami společníků: komplementáři x komanditisté

- počet zakladatelů 1 + 1
- Ručení společníků za závazky společnosti:
 - komplementáři – celým svým majetkem
 - komanditisté – do výše svého vkladu (vklad podle společenské smlouvy)
- výše základního kapitálu není stanovena
- Řízení – 100% komplementáři
- Rozdělení zisku/ztráty:
 - zisk 1 : 1, dále kom-áři rovným dílem a kom-isté podle výše vkladů
 - ztráta – kom-áři rovným dílem

SPOLEČNOST S RUČENÍM OMEZENÝM

- zkratka spol. s r. o., s. r. o.
- počet zakladatelů min. 1
- Ručení společníků za závazky společnosti:
 - společně a nerozdílně do výše vkladů
- výše základního kapitálu:
 - 1 Kč
- Orgány společnosti
 - valná hromada – nejvyšší orgán (minimálně 1x/rok)
 - jednatel(é)– statutární orgán
 - dozorčí rada – nepovinná
- Rozdělení zisku podle poměru obchodních podílů (výše vkladů)

AKCIOVÁ SPOLEČNOST

- zkratka akc. spol., a. s.
- s. je společnost, jejíž základní kapitál je rozvržen na určitý počet akcií o určité jmenovité hodnotě
- akcie je cenným papírem, který představuje výši vloženého majetku.

- vlastník akcie se stává akcionářem společnosti.
- s akcií jsou spojena práva akcionáře (společníka) podílet se na řízení společnosti, jejím zisku a na likvidačním zůstatku při zániku společnosti.
 - počet zakladatelů: min. 1 PO nebo 2 FO
- Ručení – akcionáři za závazky společnosti neručí
- výše základního kapitálu:
 - 2 000 000 Kč nebo 80 000 EUR

Orgány společnosti

- dualistický systém řízení – stávající systém (valná hromada, představenstvo, dozorčí rada)
 - valná hromada – nejvyšší orgán
 - představenstvo – statutární orgán
 - dozorčí rada – min. 3 členy
- monistický systém řízení – společnost bude řídit statutární ředitel (místo představenstva) a jeho činnost kontroluje správní rada
- Rozdělení zisku podle poměru jmenovité hodnoty akcií k hodnotě všech akcií

DRUŽSTVO

- není obchodní společnost
- „společenství neuzavřeného počtu osob založené za účelem podnikání nebo zajištění hospodářských, sociálních nebo jiných potřeb svých členů“
- musí obsahovat označení družstvo
- počet zakladatelů min. 3 osoby
- Ručení členů za závazky družstva – neručí
- výše základního kapitálu min. 50 000 Kč
- Orgány družstva:
 - členská schůze – nejvyšší orgán
 - představenstvo – statutární orgán
 - kontrolní komise – min. 3 členy

- Rozdělení zisku podle výše členského vkladu

Neziskové organizace

- organizace, které nevytvářejí zisk k přerozdělení mezi své vlastníky, správce nebo zakladatele
- zisk mohou vytvořit, ale musí ho zase vložit zpět k rozvoji organizace a plnění jejích cílů

Druhy neziskových organizací:

- státní neziskové organizace
- nestátní neziskové organizace

Státní neziskové organizace

- organizace zřizované státem, krajem, obcemi

Organizační složky

- zabývají se řízením společnosti, vědou, vzděláním, obranou (ALE nejsou právníckými osobami)
- výdaje jsou financovány zřizovatelem (omezený rozpočet)
- příjmy jsou odváděny zřizovateli

Příspěvkové organizace

- působí v oblasti kultury a vzdělávání, zdravotní péče (jsou právnickými osobami)
- výdaje hradí ze svých příjmů, které časti nestačí (rozdíl hradí zřizovatel)

Nestátní neziskové organizace

- právnické osoby zajišťující obecně prospěšné činnosti
- zdrojem majetku jsou příspěvky od členů, vedlejší hospodářská činnost, dary,.....
- spolky (korporace) – dobrovolné sdružení za účelem zájmové činnosti (Sokol, Rybářský svaz, Spolek zahrádkářů...)
- obecně prospěšné společnosti
- ústavy – pro poskytování různých druhů veřejně prospěšných služeb nebo činnosti v oblasti vědy, zdraví, vzdělávání,...
- nadace – k veřejně prospěšným nebo dobročinným účelům
- nadační fondy – na rozdíl od nadace jsou dočasné
- evidované právnické osoby (církevní)

Podnikové činnosti

- **Hlavní činnost podniku**
 - činnost na kterou má podnik oprávnění
 - výroba, obchod, služby, veřejné činnosti
- Hospodaření s oběžným majetkem
- Hospodaření s dlouhodobým majetkem
- Hospodaření se zaměstnanci
- Prodejní činnost
- Podpora prodeje a marketing

Okolí podniku

- podnik je prvkem soustavy hospodářství
- ostatní prvky, které mají k podniku vztah, tvoří jeho okolí
- EKOLOGICKÉ OKOLÍ
- TECHNICKÉ OKOLÍ
- SPOLEČENSKÉ OKOLÍ
- EKONOMICKÉ OKOLÍ
 - vztah k ostatním podnikům
 - vztah k peněžním ústavům
 - vztah k pojišťovně
 - vztah k finančnímu úřadu
 - vztah k obci
 - vztah k státu
 - mezinárodní vztahy